

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Negyedévre . . . 8 kor. — III.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 III.

Felolvas szerkesztő és lektoraljdos: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Péter Hedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Apponyi-Szell válság.

— Távirati tudósítás. —

A képviselőház folyosóján ma szenzációs politikai konfliktus képezte élénk megbeszélés tárgyát. A legkomolyabb formában járt a hír szájról-szájra, hogy Apponyi Albert gróf és Széll Kálmán között a katonai javaslatok miatt ellentétek merültek fel, sőt ma már ki is éleződött a helyzet.

A képviselőházban mialatt a czukorjavaslat folyt unalmasan, azalatt künn a folyosón nyíltan tárgyalták a konfliktus indító okait. A közeledő katonai javaslatok tárgyalásáról van szó, a mely iránt Apponyi Albert gróf, a Ház elnöke nem ért egyet a kormány tagjaival.

Apponyi Albert gróf ugyanis még ezelőtt két hónappal a katonai javaslatok benyujása alkalmával a leghatározottabb formában kijelentette Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy ez irányban neki előterjeszteni valói lesznek. Most már tudják mi volt ez. Pontonként a következők:

1. A hadseregben érvényesíteni az 1867. XII. t.-cz.-ben a magyarság részére biztosított jogokat.

2. A katonai alapokat a honvédelmi miniszternek adják át.

3. A kadétiskolákban nagyobb súlyt helyezzenek a magyar nyelv és irodalom tanítására.

4. A magyar tisztek nagyobb mértékben lépjenek elő fokozatosan.

A kívánságok a nemzeti szellem erősödését provokálják. — Apponyi szerint ezeknek hatalmas kifejezést, erőt kell nyerniük a javaslatban. Ugy látszik azonban, hogy Apponyi hiába kötötte feltételeihez magát, mert azok a kormány intencziói szerint nem igen érvényesülhetnek. Legalább arról pertraktált ma a folyosó politikai publikuma, hogy a gróf ezen kijelentéseit megtette Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszternek is, a ki Bécsbe utazott, hogy a koronának előterjesztéseket tegyen a képviselőházi elnök követeléseiről, a koronát azonban — így beszélték — Fejérváry tévesen informálta a dolgokról s így a kívánságokat nem fogadták el.

Apponyi Albert gróf azonban mindennek daczára sem tágít és tegnap memorandumot dolgozott ki követeléseiről, a melyet át is nyújtott Széll Kálmán miniszterelnöknek.

A memorandum tartalma csakhamar nyilvánvalóvá lett. Széll Kálmán kényes helyzetbe került. Apponyi Albert grófhöz ragaszkodik éppugy, mint Apponyi az ő követeléseire. Az volt az első lépése, hogy az ellentétek kiegyenlítéséhez lásson. Közvetítő szerepre Bolgár Ferenczet kérte fel. Az ő közbenjárásának eredményétől függ minden. Kísérletet kell tennie, hogy Apponyit követeléseitől eltéríteni igyekezzenek.

Ezt a kísérletet Bolgár Ferencz megtette, de Apponyi Albert gróf hajthatatlan maradt.

Hivatkozott egyenes politikai multjára s kijelentette, hogy ragaszkodik feltételeihez, különben levonja a konzekvenciát s beadja lemondását az elnöki méltóságról.

Apponyi határozott kijelentésének híre gyorsan szétfutott és hogy milyen gabalyodást idézett elő, bizonyítja az a körülmény, hogy a miniszterelnöki szobában egymást érték a tárgyalások. A helyzet komolysága nyilvánvalóvá lett s azt hiszik, hogy nehéz lesz belőle a kibontakozást megtalálni.

Látogatás.

— Elbeszélés. —

Irtá: **François Coppée.**

Ez a történet, a mit el akarok mondani, azok közé tartozik, a melyeket a nagyképű cinikusok mosolyogni szoktak. Van még egy másik sajátja is. Az, hogy különféle változatban sok író irta már meg. Talán magam is. De engem, — hogy a mult esztendő nyarán néhány napot egy vidéki városkában töltöttem — annyira meglepett az eset, a melynek az igazságáról meggyőződtem, hogy mindenkép érdekesnek találtam és most elmondom.

* * *

A helyőrségi kórház orvos parancsnoka unottan kérdezte a délutáni látogatás előtt az ügyeletes katonaoorvost:

— Van új beteg?
 — Egyet hoztak parancsnok ur.
 — Komoly eset?
 — Csak felületesen néztem meg eddig.

— Gyalogos?
 — Nem parancsnok ur, huszár.

— No, kezdjük ennél a látogatást. És bementek egy első emeleti betegszobába. Itt bizony nem igen mosolygott a pompa meg a jólét. Katonásan egyszerű, de katonásan tiszta is volt minden.

— Melyik az? — kérdezte az ősz parancsnok.

Az ügyeletes katonaoorvos a 7-es számú ágyra mutatott:

— Itt van!

Ott feküdt egy emberi rom. Pergament arcz, ölmos szemek, izzó ajkak.

A parancsnok arczára egy kis melegség ütött ki:

— Hogy hívnak, fiam?

Vergődő, kinos suttogás volt a felelet:

— Jean Palannak, szolgálatjára.

— Huszár vagy?

— Igenis.

— Van rangod?

— Szakaszvezető altiszt... És itt erőltlenül, lankadtan megakadt a szó az égő ajakon.

A két doktor megfélekedezett egy kicsit a szokásos katonai bánásmódról: kiméletesen megvizsgálták a beteget.

A parancsnok esóváltgatta a fejét:
 — Komoly az eset! Komoly! Tüdőgyulladás... Nem tudom, hogy lábál ki ez a fiu!

A másik orvos szinte kellemetlenül belenyugodott mindjárt:

— Biz ebből nem lesz ép ember.

A parancsnok idegesen közbeszólt:

— Lelketlenség volt az ezredétől, hogy megvárta, míg félhalott lesz s csak akkor küldte ide.

Megsimogatta a beteg verejtékes homlokát:

— Mondd, édes fiam, régóta vagy beteg?

Amannak szava suttogó volt:

— Valami... valami hat napja...

A parancsnok szeliden mosolygott:

— No, nem kell kétségbe esni. Meggyógyulsz, olyan egészséges leszel két hét múlva, mint a makk.

A beteg fáradtan sóhajtott:

— Én már nem élek meg.

Meleg szigorúsággal felelte a másik:

— Micsoda ostoba lemondás ez?

Nem szögyeled magadat, hogy szakaszvezető létedre ilyen gyáva vagy?..Azután

A Bikából

felmaradt butorok, fehérneműek, üvegáruk, ezüstneműek, porcellan és madráczok **Simontfy-utca 6 ik számú ház bolt helyiségében** árverés útján adatnak el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a napirendre térnek át, a cukorjavaslatok folytatólagos tárgyalására.

Szülő Géza: Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. (Helyeslés a néppárton.) Hosszabban foglalkozik a prémiumokkal, melyet nem tart helyesnek, a kártel haszonnal. Módosítás végett határozati javaslatot nyújt be.

Neumann Armin: Mielőtt beszédére áttérne, az előtte szóló szavaira megjegyzi, hogy az, aki nincs beavatva valamely iparág lényegébe, nem szólhat hozzá érdemlegesen. (Mozgás a néppárton.) Ezután hosszan szól a cukorrépa termeléséről, a mely szerinte rendkívül hasznos. A konvenczióra nézve példákat sorol fel az egyes külföldi államok eljárásairól, a törvényeiről, szokásairól. A cukorrépa termeléséről szólva, magángazdaságunk egyik igen fontos tényezőjének mondja. A mi cukorfogyasztásunk aránylag a legkisebb a többi államokhoz képest a cukrot illetőleg. Ezen segíteni kell, a fogyasztást növelni szükséges lenni. Így pld. jó lenne, ha a katonaságnál meghonosítanák a cukorfogyasztást. E tekintetben utal az angol hadseregre. A fogyasztás nyitja azonban a cukoradó leszállításában rejlik. Mihelyt ez megtörténne, a fogyasztás mindjárt emelkedne. A világ cukorszükséglete évente 3 és fél millió métermázsával növekedik. Fontos iparágot csak összetartással, együttműködéssel lehet felvirágoztatni. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor nem fogadja el a javaslatot, mert azt oly alakban mutatták be, mintha az egy veszített esata utáni capitulációról szólna. (Ugy van a balon.) A veszített esata színhelye a brüsszeli konferencia volt. De hát a javaslat már meg van. Kétsége van azonban az iránt, hogy Ausztriában törvényerőre fog-e emelkedni az. (Ugy van a balon.)

Gabányi: Erre nincs garanciánk!

Szederkényi: Husz esztendeje kéri már a kormányt, hogy szállítsák le a marhasó adóját. A kormány mindig azt felelte, nem lehet. És most ő maga jön elő ezzel, maga a pénzügyminiszter

ajánlja. Hát ezzel a zsarnoki politikával, makacs önféjűséggel annyi idő alatt mily sok kárt okoztak az országnak. A kormánynak a cukornál is kellene alkalmazni az adó leszállítást. (Ugy van a balon.) Az egyezményről szóló javaslatot elfogadja. (Helyeslés a balon.)

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet után az elnökséget Dániel Gábor veszi át.

Bujanovics Gyula: szerint e kérdésben nemcsak a mi, de az egész európai diplomácia tévedett. A javaslatot elfogadja.

Erszt Sándor: a kényszerhelyzetben elfogadja a javaslatot.

Erszt beszéde után elnök az ülést bezárta és a vitát holnapra halasztotta.

Végh Gyula h. főkapitány könyve.

A bűnügyi osztály három éves működése.

Debreczen, január 20.

A debreczeni rendőrség bűnügyi osztályának kiváló vezetője Végh Gyula helyettes főkapitány, a debreczeni rendőrség három esztendő működéséről kimutatást állított össze és azt könyv alakban kinyomtatva megküldötte a város főbb tisztviselőinek, a város törvényhatósági bizottsági tagjainak, a debreczeni törvényszék, ügyészség és királyi tábla vezetőinek.

Érdeklődéssel olvastuk át a főkapitány munkáját, a mely a vidéki városok rendőrségének zárkózottságát tőri meg s nyíltan számot ad arról a munkáról, a melyet ennek a nagy városnak bűnügyi osztálya három éven át véghez vitt. Öszinte elismerésünket fejezzük ki ezért Végh Gyulának, aki nagy elfoglaltsága mellett is időt tudott szakítani magának az érdekes munka összeállítására.

A jelentés Puky Gyula főispánnak van ajánlva és első része a bűnügyi osztály szervezetét ismerteti. Figyelemre méltó a debreczeni bűnügyi osztály szervezetében az a körülmény, hogy míg más városok bűnügyi osztálya tisztán csak a bűnesetek felderítésével foglalkozik, addig a debreczeni a bűnügyi előnyomatokon kívül az összes kihágási eseteket is elbírálni köteles.

A második rész személyi dolgokkal foglalkozik. Elmondja, hogy a 75 ezer lélekszámot már túlhaladó Debreczen bűnügyi osztályának egy főnöke, 5 fogalmazója, 6 rendőrbiztosa, 6 őrök, 1 lovas rendőrfelügyelője, 100 gyalog és 18 lovas rendőre van. Egy fogalmazóra e szerint 11 ezer lakos ügyének intézése nehezül.

A harmadik rész a kimutatás legérdekesebb része. Itt már a számok beszélnek. A bűnügyi osztály aránylag csekély személyzete három év alatt a következő számú bűnügyet intézett el.

1900-ban	3797.
1901-ben	4068.
1902-ben	3729.

Tisztán és kizárólag Debreczenre ezekből a számokból három évre 2059 bűnügy esik, a többi idegen hatóság megkeresése volt.

A 2059 bűnügyből kiderítettek 1940 esetet, kiderítetlen maradt 119. Tehát 5 százaléka maradt felderítetlen a bűnügyeknek.

A három esztendő alatt nagyobb büncselekmény volt: 2 rablással párosult gyilkosság, mindkettő az ondódi pusztán. A tetteseket elfogta a rendőrség s azok 15—15 évi fegyházra ítéltettek. 1901 október 17-én a III-ik kerületi képviselő választás alkalmából nagyobb utcai zendülés volt, a melyet a jelentés lázadásnak nevez. Szándékos emberölés volt 4, rablás 4, gyújtogatás 4. A tettesek mind kézrekerültek.

Az utolsó része a jelentésnek a kihágási ügyekkel, az 1901. év nevezetesebb eseteivel foglalkozott. Rendőri kihágás 11,393 volt az elmúlt három év alatt. Itt talán nagy szigorral is járt el a rendőrség, mert a fogház és pénzbüntések száma igen nagy. Beszámol a jelentés még a hurkosok éjjeli támadásairól és az 1901. év szociális mozgalmairól.

A kimutatással Végh Gyula jeletős és igazi elismerést érdemlő munkát végzett. Tiszta képét nyújtotta a bűnügyi osztály működésének, a mely a nyilvánosságra hozott adatok szerint dicséretes buzgósággal teljesítette kötelességét.

Nagyobb erővel természetesen a gátló akadályokat még inkább legyőzte volna, de az elért eredmény így is felülmulja az összes vidéki városok rendőrségének működését. Megelégedéssel látjuk Végh Gyula h. főkapitány lelkes buzgóságát és tett erejét s az ő egész

esendesebben folytatta: — Rendes ápolásod lesz, orvosságot kapsz s tízenegy nap múlva kutyabajod sem lesz. Az orvosság majd talpra állít.

A beteg katona arca eltorzult a mosolytól:

— Az orvosság?

A parancsnok csudálkozott ezen a hangon:

— Igen, az orvosság. Hát te olyan furesának találsz?... No, szakaszvezető fiam, ne beszélj bolondokat, ha beteg is vagy. Már holnap jobban leszel, meglátod.

Az öreg katonaorvos nagy jóindulattal gondolta ezt, jóindulattal is kezelte a lázban vonagló katonát, az ötödik nap azonban látta, hogy itt mentségről szó sem lehet.

Látszott rajta, hogy nagyon bántja a dolog:

— Kár ezért a jóképű fiúért — mondta az ügyeltes orvosnak. — A mai éjszakát semmikép sem éli túl. Semmikép sem. De éppenséggel nem kizárt dolog, hogy egy pár óra múltán: halott.

Amint kimentek a doktorok a betegszobából, előttük állt egy tisztatekintetű, őszfejú parasztasszony, meg egy esattanóan piros arcu, fiatal parasztleány.

— Megkövetjük alássan a generális urat...

A kórházparancsnok elmosolyodott:

— No, nem vagyok generális. Hát mi járatban vannak?

— Mi bizony a fiam ügyében jöttünk.

— Aztán ki a maga fia?

— Alássan kérem: Jean Palan a neve.

Az öreg katonaorvos elmosolyodott:

— Maga az édes anyja, ez a lányka meg talán a testvére?

A parasztasszony készséggel felelte:

— Én az anyja volnék, ez meg itt a mátkája.

Meghatottság vibrált a kórházparancsnok tekintetében.

— Még jókor érkeztek.

— Szent Isten...

— No jó asszony, az Isten szent

akarataiban meg kell nyugodni... Én is megszerettem a fiút, de nem tudott azon az orvosi tudás segíteni... Még ma éjjel...

A leányka beleszédült.

— Szentséges Uram, te légy velem...

— Az orvos szemében ott settenkedett egy köny:

— Menjete be hozzá, két óra múlva visszajövök én is. — És magában azt gondolta, hogy akkorra talán már kiszáll abból a szegény fiúból a lélek.

..Este 6 óra felé szinte belekábult az ősz katonaorvos a bámulattól: Jean Palan ott feküdt ágyában, boldog mosoly az arczán s nyugodtan, tisztán így szólt:

— Parancsnok ur, sokkal jobban vagyok. Talán már megélek én is. Erdemes is élni...

És a boldogság könnye rezgett a szemében, amint előbb a fehérhajú mátrónára: az édes anyjára, azután pedig a ragyogó tekintetű fiatal leánykára, a mátkájára nézett...

egyénsége biztosíték arra nézve, hogy rendszeti ügyének emez igen fontos része a tökéletesedés útján fog előre haladni.

Ezuttal csak azt a kívánságot fejeztük ki, hogy ez a szigorú kötelességtagdással működő testület végre, valahára megérdemelné, ha méltóságának megfelelő tisztességes hajlékot is kapna.

KRÓNKA.

Vagyon egy lencséért.

Két ur cseveg a casinóban.

— Eh, mit Ezsau! Ezsau egy tál lencséért adta oda az elsőszülöttségi jogait. Bagatelle! Én tulttettem rajta...

— Hogyan?

— Én nyakára hágtam az örökségemnek és ráadásul még negyven ezer forintnak egyetlenegy szem lencséért!

— És hol van ez a lencse?

— A kis Mariette ajka szélén.

Gyüölöli az urfiakat!

Farkas Béla, a mi derék apaszínészünk nem igen szeret a szalonok parkettjein mozogni. A kikent hajú, lógó kezű, monoklis aszfalt betyárokát meg gyüölöli.

Bor közben szóba kerül, hogy Farkas Béla őrmester volt katonáéknál.

— Te Béla, kérdezi egyik kollegája, aztán szigorúan bántál a legénységgel.

— Csak az urfiakkal barátom. Csak az urfiakkal! Azokat megtánczoltattam keményen.

És mintha eszébe jutottak volna az urfiak megtánczoltatásának kellemes napjai, egy hajtókéra kiitta a szódás fröcsését a derék Farkas Béla.

VIDÉK.

Megfagyott vándorszínészek.

— Saját tudósítónktól. —

Tragikus sors ért utól két vándorszínészt, a kiket szombaton reggel megfagyva találtak a hrussói országút mellett egy erdei kunyhóban. A két színész, a mint ezt a zsebeikben talált iratokból megállapították: Kishegyi György és Benedek Lajos volt. A Felvidéken faluról-falura jártak és a falusi koresmákban mulattatták a közönséget.

A nyomozás — mint nekünk írják — megállapította, hogy a két színész már egy hét óta időzött Hrussón és minden napra hirdettek előadást, de a közönség csak nem akart érdeklődni az előadások iránt s emiatt az előadásokat nem is lehetett megtartani. A részvétlenség mellett a két színész kontója Löbl Adolf koresmárosnál, a hol szálva voltak napról-napra nőtt. Pénteken meg azzal bízatták a türelmetlenkedő koresmárost, hogy szombatra vagy vasárnapra okvetlenül pénzt kapnak Budapestről a színészegylettől s akkor kifizetik az adósságukat. Pénteken este a két színész még együtt mulatott a koresmában néhány odaváló gazdával. Éjjel felé oszlott szét a társaság s a két színész is azzal távozott, hogy a gazdákat hazakisérik. A koresmáros várt egy ideig, de a színészek nem jöttek vissza. Másnap délelőtt hozták hírül, hogy a két színészt megfagyva találták. Miként kerültek a községtől jó egy óra járásnyira fekvő erdőbe, erre két kombináció merült fel.

Az egyik verzió szerint, a mi valószínűnek látszik, az, hogy a sötét, ködös éjszakában eltévedtek és barangolás közben kijutottak az erdőbe, a hol elaludtak. A másik verzió szerint megakartak szólni

a koresmárostól s éjnek idején keltek utra s a kunyhóban huzták meg magukat, a hol megfagytak. A két halottat a község költségén fogják eltemetni.

Hírek Mármaros-Szigetről. A következő két hiradást kaptuk Mármaros-Szigetről: A m.-szigeti piarista társház szép ünnepet ült Kustár Ignác, a társház vezerektora születésének 90-ik évfordulóját. Kustár nyugalmazott tanár 1813-ban született és kilenczven éves lett, anélkül, hogy valaha beteg lett volna. Ezelőtt két évvel nagy utra indult: Egyiptomba és a szent földre s a tengeren sem volt semmi baja. Rég megünnevelte gyémánt-miséjét és azóta is folyvást végzi áldozári teendőit. Kustár már 1848 előtt tanár volt M.-Szigeten, azután Szegeden, közben Keskeméten és több más helyen fordult meg és mikor nyugalomba vonult, ismét visszatért M.-Szigetre. Régi barátai és ismerősei már kidőltek mellette, csak még a hét évvel fiatalabb 83 éves Várady Gábor volt képviselő él közülök. — Ezzel egyidejűleg írják nekünk, hogy Mármaros-Szigeten mult év december 16-ikától kezdve oly áldásosan működik a népkönyha Roszner Ervin báróné vezetése alatt, hogy az inséges helyzet láthatóan enyhült. A lefolyt idő alatt 9973 adag étel és kenyér osztatott ki a nélkülöző szegények enyhítésére. Volt olyan nap is, hogy 400-an felül vették igénybe a jótékonyt. Az adakozásokból begyűlt összeg 6000 korona, amelyből a főispán neje 2000 koronát gyűjtött. A szegények kiszolgálását nem kis fáradsággal az intelligenzia hölgyei teljesítik.

MULATSÁGOK.

A polgári kör táncvizalma iránt, melyet saját könyvtára javára január hó 25-dikén rendez, általános érdeklődés mutatkozik. A kör által kibocsátott meghívót már közöltük. Az ott felsorolt rendező bizottsági tagok egyenként s összesen lelkesen munkálkodnak azon, hogy a táncvizalom felette népes s régi hírnevéhez mindenben méltó legyen.

A debreczeni osizmadia ipartársulat tagjai között alakult temetkezési egylet február hó 11-én, szerdán a „Korona” vendéglő disztermében saját pénztára javára jótékonycélu táncmulatságot rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépti-díj tetszés szerint. Etelekről a vendéglős, italokról a rendezőség gondoskodik. Rendező bizottság: Kurucz Miklós elnök. Szabó Sándor jegyző. Szabó József pénztárnok. Bányai Lajos, Bihari Mihály, Bogdán Lajos, Király Gyula, Madai Imre, Sz. Nagy Lajos, P. Nagy János, Nehéz János, Nehéz József, B. Nagy Ferencz, ifj. Szabó József, Szerencsi Ferencz, Tóth Lajos. Táncrendező Schaff János. Zenész Kiss Béla és zenekara.

A magyarországi szabómunkások és munkásnők szakegyletének debreczeni 11. szakcsoportja február 7-én, azaz szombaton este, a Margit-fürdő disztermében saját pénztára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 2 korona, családjegy 5 korona, személyjegy előre váltva 1 korona 60 fillér, családjegy 4 korona 40 fillér. Zenét Kiss Béla jóhírnevű zenekara szolgáltatja. Táncrendező Schaff János táncztanító. Jegyek kaphatók: Ott és Marschal (Kossuth-uteza), Füstös Testvérek urak üzletében (Piacz-uteza), Frank Rezső ur szabóüzletében (Piacz-uteza), a Szakegylet helyiségében (Deák Ferencz-

uteza) és a vigalmi tagoknál. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A rendezőség.

Az ácssegédek szakegylete által rendezett táncmulatságon felülizettek: Khón és Jungreisz fakereskedő 5 korona, Horváth János ácsmester 5 korona, Kovács József polgármester 4 korona, Mészáros György ácsmester 5 korona, Csapos János kőművesmester 4 korona, Özv. Székely Jánosné 60 fillér, ifj. Székely Jánosné 60 fillér, N. N. 60 fillér, Nagy Gábor ácsmester 40 fillér, Oláh Imre 20 fillér, Molnár Matuzsálem 60 fillér. A miért ezuton is köszönetünket nyilvánítjuk: a debreczeni ácssegédek szakegylete.

SZÍNHÁZ.

Szép Heléna. Offenbach mester némileg mozgolódhatott sirjában tegnap este, a midőn az ő Szép Helénája színrekerült a debreczeni színpadon. Az örök pihenés óráit különösen a férfi szereplők zavarták meg keményen, a kik abszolút készületlenséggel remekeltek. Krémernek még volt egy pár sikerült perce, de a többi királyok nagyon is kérkedtek szellemi kincseik hiányával. A közönség le-sújtó ítélettel honorálta a szellemi löver-senyt, mert az első felvonás után egy gyöngé tapsnál egyéb nem hangzott el. (s. b.)

Színészek bálja. A szintársulat február 4-iki bálja iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A farsang egyik legkedvesebb mulatsága lesz ez, a hol igazi jókedv, vidám elevenség fog tanyát verni. A hölgyekből és urakból álló rendezőbizottság a siker érdekében mindent megtesz és azt hisszük, hogy a bál napján szűk lesz az Angol Királynő hatalmas terme. A meghívókat a rendezőség a napokban küldi szét.

Képzelt beteg. Ma este másodsor kerül színre Molier klasszikus vigjátéka a Képzelt beteg. Az első előadás iránt tudvaivóleg oly nagy volt a közönség érdeklődése, hogy sokan nem juthattak jegyhez. Ezért tüzte ki Makó Lajos olyan hirtelen a második előadást. A pompás vigjáték mai előadására már tegnap több előjegyzés történt.

Az egyszerűsített közigazgatás.

(Kép a jövőből.)

— Tragikus jelenet. —

(Éjjel 11 óra, az alispán hivatalos szobájában, íróasztala mellett ül. Előtte halom akta, a zsölyék, diván, dohányzóasztal, mosdószekrény, mind telve aktákkal. — Körülötte plajbászok, a szivárvány minden színében, ugyanannyi színű tonta. Szemben vele egy másik asztalnál az első aljegyző ül, előtte a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény.)

— Aljegyző ur, hány óra?

— Elmult 11 óra, alispán ur!

— Boldogságos Isten, reggel 9 óra óta ülünk itt! Micsoda változást csinált ez az egyszerűsítés! Ezelőtt egy órahosszáig sem tudtam asztalom mellett ülni s ime, mily egyszerűen ülök itt most most már 14 órája. No, de most már menjünk!

— Nem lehet alispán ur, az ügyrend 9. §-a értelmében a napiposta aznap kiosztandó.

— Hány beadvány van még hátra?

— Ötven darab, alispán ur?

— Uram isten, megőrülök!

— No csak haladjunk, de gyorsan egyszerűen.

(Az alispán olvassa a beadványokat: A felsőjárású szolgabíró felterjeszti Kiss Péter mezőrendőri kihágási ügyében hozott elsőfoku ítélete ellen vádlott által beadott felebbezést.)

— Aljegyző ur, az egyszerűsített eljárásban ki a kihágási referens?

— A második aljegyző: Aranyosi Zoltán.

— Milyen plajbászszal kell ráírni a nevét az aktára?

— Az ügyrend 10. §-a értelmében kék plajbászszal az akta jobb szegletére rájegyzendő az A betű.

— Helyes, hiszen ez egészen egyszerű, menjünk tovább.

Nem lehet alispán ur, mert a 11. § szerint fekete plajbászszal utána jegyzendő II. szám,

— No, ez is egészen egyszerű.

— Menjünk tovább!

— Kérem, alispán ur, a 12. § értelmében a II. után kék tentával egy M betű irandó, ugyane szakasz értelmében az aktára zöld plajbászszal ráirandó: kihágás.

— Megvan. Következik Nagy János kérvénye.

— Boesánatot kérek, alispán ur, a 13. § alapján minden kihágási ügyre piros plajbászszal rávezetendő, hogy azonnal.

— No, ez is megvan.

— Dehogyan van meg alispán ur! A belügyminiszternek 1902 július havában kelt rendelete szerint az alispán minden elsőfoku kihágási ügyet átvizsgálni tartozik. Tehát az aktára rá kell írni lilaszínű tentával: elintézés előtt velem közlendő.

— Hol a lilaszín tента?

— Itt van, alispán ur.

(A hajnal dereng, a nap besüt az ablakon, a színek összefutnak az alispán előtt: piros, kék, zöld, sárga, fekete, lila.)

— Hallja, ez nem lila.

— De az, alispán ur!

— Ha mondom, nem az! Hanem tudja mit, bevezetjük kék tentával s a jegyzet rovatra odairjuk, hogy ezt tessék lilának nézni!

— Hiszen ez olyan egyszerű!

— Hogyne, hogyne! En vagyok a kínai császár... Beások a föld közepébe, löport viszek le... Hahaha!... Eredj kostonba Ofélia!...

— De alispán ur!

— Mi piroslik ott a sikan távolba? Mi kék az ég, mi zöld a föld... Piros, piros, piros... Lila, lila, lila... Hahaha! Huhuhu!

(Az első aljegyző rémülten orvosért küld.)

Ferike.

UJDONSÁGOK.

* **A főispán itthon.** Puky Gyula főispán tegnap délelőtt haza érkezett Budapestről s a délután folyamán már elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén.

* **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi-bizottság a közgyűlési ügyek tárgyalása végett jan. 21-én szerdán délután ülést tart Vecsey Imre főjegyző elnöklésével. A gyűlés tárgysorozata a következő: A felügyelő-bizottság javaslata a városi pénzkezelésre vonatkozólag. A lovasági laktanya építési költségeiből fizetetlen maradt mintegy 80,000 korona függő költsön fedezése tárgyában adandó véleményezés. — Különösen érdekes az utóbbi tárgy, a lovasági laktanya építési költségéből kifizetetlenül maradt nyolcvanezer korona.

Ez előreláthatólag nagyobb vitát fog provokálni a bizottságban.

* Az új városatyák igazolása.

A december 29-én megválasztott negyvenhat új törvényhatósági bizottsági tagot ma délután fogja igazolni dr. Kola János elnöklésével üléselő igazoló választmány. A gyűlés előreláthatólag simán fog lefolyni, minthogy a megválasztott városatyák mandátuma ellen óvást a törvényes határidőig senki nem adott be. Az igazolt városatyák mandátumok alapján a januári közgyűlésnek már törvényes tagjai lesznek.

* Háztulajdonosok figyelmébe.

Folyó év január hó 1-ső napjától hat egymásután következő évre a pócegdörök tisztítására Fazekas Kálmán és Fried Bernát helybeli lakosok vállalkozván; értesítették a közönséget, hogy a vállalkozók részére a csatornák tisztításáért köbméterenként 2 kor. 40 fillér, a fiócsatornák kotrásáért köbméterenként 3 korona s az ürsekek kihordásáért hectoliterenként 48 fillér állapított meg. Debreczen, 1903 január 19. Mezőrendőrkapitányság.

* **A fináncz kíváncsi.** A pénzügyigazgatóság ismételen nagyon kíváncsi. Most azt szeretné megtudni mennyi az a failletmény, a mit a város az egyes tanároknak ad? A fináncz ezt is jövedelemnek nézi és ezuton is adót akar kivetni a tanárokra, tanítókra. A részletes kimutatásra lenne szükség és evégből árt a számvevői hivatalhoz, küldje meg neki azt a kimutatást, melyből tájékozást szerezhet a failletményt illetőleg. A főszámvevő nem teljesítette a pénzügyigazgatóság kérését, mert — mint válaszában mondja — a tanács felhatalmazása nélkül nincs feljogosítva ezeknek az adatoknak kiszolgáltatására.

* **Eskütétel a közigazgatási bizottságban.** A város közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor Puky Gyula főispán elnöklésével rövid ülést tartott. Az ülés tárgya az erdészeti és mezőgazdasági másodfoku bíróságok tagjainak eskütétele volt. Az eskümentát Vecsey Imre főjegyző olvasta fel. Az ülés az eskütétel után véget ért.

* **A város gyermeke.** Az ünnepek előtt történt, hogy egy értelmes 5 éves Domjáni Gyula nevű kis árvát, vittek fel a polgármesteri hivatalba, hogy a város vegye gondjaiba. Akkor ideiglenesen a szegényházban helyezték el a kis fiút. Ott élt azóta a mai napig. Ma azután a tanács intézkedett a sorsa felől. Oláh Károly jelentette a tanácsnak, hogy a kis árvát egy Papp Antal nevű esigekerti lakosnál helyezte el. A város nevelteteti a gyermeket mindaddig, míg illetőségét kipuhatolják és ha ez meg lesz, akkor Papp Antal örökbe fogadja a gyermeket.

* **Árlejtés a guti magfákra.** A guti magfák eladására kiírt pályázati határidő ma délután 5 órakor jár le. A pályázat iránt, a mint értesülünk nagy az érdeklődés úgy helyben, mint vidéken. A tanácsnak több előnyös ajánlat között lesz ezuttal alkalma választani.

* **Országos vásár.** Az ipartestülethez tegnap érkezett meg Nyír-Madán község előljáróságától az országos vásár megtartásáról szóló hirdetmény. E szerint eltérőleg a naptári jelentésektől Nyír-Madán április 1-én, május 13, július 15-én, augusztus 26-án és december 16-án tartatnak meg az országos vásárokat.

* Árverés a szegények javára.

A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérneműek stb. Debreczen helyiségében 1903 évi január hó 21-én délután két órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni. A befolyó összeg a helybeli szegény-alap javára fordítatik.

* **Eljegyzés.** Fried Samu Szatmárról eljegyezte Rosenfeld Frida kisasszonyt Debreczenből.

* **A nyugdíj ellenőrző bizottság ülése.** A városi nyugdíj-ellenőrző bizottság csütörtökön délután egyegyed 4 órakor a városháza nagytermében Kovács József polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá.

* **Elcsipett tolvaj.** Nagy Gábor csavargó amint tegnap a Kossuth-utcán Adler Simon üzlete előtt elhaladt, a kirakott árukból két csomagot felkapott, a következő pillanatban már eltűnt a melletk utczák tömkelegében. A lopott tárgyakkal a zálogházba ment, hol az egyik csomagot, — egy vég szövetet elzalogosította. A másik csomaggal házalni kezdett. Ez okozta vesztét. A Hatvan-utcán állomásozó rendőrnek feltűnt a házalás és Nagy Gábort a központra kísérte. Itt keresztkérdések alá vették, miközben a lopást beismerte, Nagy Gábort a rendőrség letartóztatta.

* **Békéltető ülés.** Ma délután 4 órakor az ipartestületben a békéltető bizottság ülést tart.

* **Czipészkongresszus Debreczenben.** A helybeli czipészek nagyban készülnek a folyó évben Debreczenben megtartandó országos czipész kongresszus előkészítésével. Az első összejevetelt tegnap tartották meg az Iparos-kör helyiségében, a hol a szükséges intézkedéseket beszélték meg. A kongresszus megtartásáig, mely valószínűleg július vagy augusztus hónapban lesz, hetenkint ülésezni fognak.

* **Megbüntetett iparostanonczok.** Iskolamulasztások miatt az ipartestület előtt tegnap nagy szamu tanonczot vontak felelősségre. Az iskolamulasztó tanonczokat szigoruan megbüntették, egy részét pénzbírsággal, másik részét tanonczéveik meghosszabbításával sujtották.

* **Lopják a téli kabátokat.** Az idő újra hidegre fordult, a téli kabátok utáni kereslet ismét erős lendületet vott. A meleg felöltő hiányát érző ösavargók hol egyik, hol másik háznál kísértének szerencsét próbálni, hogy téli kabátra szert tegyenek. A rendőrséghez naponként több kabátlopást jelentenek, melyeket ismeretlen tettesek a nyitott lakásból loptak el. Tegnap egy szegény hetes, Almás Sándor is ilyen panasszal fordult a rendőrséghez, a kinek Szent Anna-utczai lakásáról szintén ellopták a téli kabátját.

* **Hentesek és mészárosok értekezlete.** Az elmúlt nyáron sok bajnak és kellemetlenségnek volt okozója a jég szükséglet. Hogy a tavalyi mizériáknak elejét vegyék, a hentesek és mészárosok tegnap értekezletre gyűltek össze az ipartestület termeiben, hol elhatározták, hogy a vágóhídi műjégszállítás elnyerése

végzett a kellő lépéseket megteszik. E czélból kartelt kötöttek és beléptek az ipartestületi hitelszövetkezetbe. A városhoz benyújtandó pályázatot a hitelszövetkezet útján rövidesen beterjesztik. A műjég átvételével és a szállítás elnyerésével — határozatukhoz képest a hentesek és mészárosok arra fognak törekedni, hogy megrendelőiket gyorsan, pontosan és olcsón szolgálhassák ki.

* **Szabók szaktanfolyama.** A kereskedelemügyi miniszter megsürgette az ipartestületet, hogy a szabó szaktanfolyamra jelentkezők névsorát mielőbb terjessze fel. A jelentkezők száma eddig azonban oly csekély, hogy a szaktanfolyam megtartását könnyen megghiusíthatná. Ezért most az ipartestület újabb felhívást tesz közzé, hogy mindazon szabó iparosok és szabósegédek, a kik a tanfolyamon részt venni óhajtanak, ebbeli szándéukat mielőbb jelentsék be az ipartestületnél. A tanfolyam egyelőre 25—30 személy részére nyílik meg két, legfeljebb három hétig tart és működését augusztus hóban kezdi meg.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik elfelejthetetlen fiunknak temetésén megjelenni szivesek voltak, különösen a t. tanár uraknak és iskolatársaiknak és a t. főiskolai énekkarnak ez uton mondok hálás köszönetet jól eső részvétükért, melylyel nagy bánatunkat enyhítették. Salánky Ferencz és neje.

* **Megteltek a szállodák.** Vásár sines Debreczenben és tegnap mégis megteltek az összes szállodák. A Budapestről Debreczenbe érkezett utazók jórésze szoba nélkül maradt. Debreczen idegön forgalma úgy látszik mégis csak fellendül lassan-lassan. Erre való tekintettel elférne még Debreczenben egy hatalmas, modern hotel. Ugy halljuk különben, hogy ennek felépítését egy konzorcium már tervbe is vette.

* **Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Holló Imre ev. ref. tizenkét napos, Hering István róm. kath. 31 éves, Dien Eszter ev. ref. 16 éves, Fábrián József ev. ref. 71 éves, Özv. Győrösi Dánielné ev. ref. 77 éves, Fekete Lajos ev. ref. 38 éves, özv. Móré Sándorné ev. ref. 58 éves, Katona József ev. ref. 7 napos és Reizmann Sámuelné izr. 53 éves.

* **Öngyilkos cselédleány.** Lapunk szombati számában megírtuk, hogy Dihen Mária elkeseredésében marólugot ivott. A szerencsétlen fiatal leány egy napi kínos szenvedés után tegnap a közkórházban meghalt. Holttestét orvosrendőrileg boncolják fel.

* **A gonosz cseléd.** Kettős gyilkossági eset tartja izgalomban Tarnóca község lakosait. A gyilkosság részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk. Peta István kocsisa volt Kovács Bálint gazdaembernek. A legény nem csak a napi dolgát végezte hanyagul, hanem amellet az éjszakákat rendszeren a házon kívül töltötte, a gazda tudta nélkül. A kocsis hanyagsága két héttel ezelőtt nagy kárt okozott a gazdának, a ki ekkor felmondott a legénynek. Tegnapelőtt hajnalban nagy lödögös haláltszótt az istállóból, mire a gazda felébredt és kiment az istállóba megnézni, mi történt a lovakkal. A mint az istállóba benyitott, ott látta Peta Istvánt egy vas-

villával a kezében részegen. Az ittas ember a lovakat verte. Kovács ki akarta venni a kocsis kezéből a vasvillát, e miatt dulakodás támadt köztük, miközben a kocsis kirántotta a gazda kezéből a vasvillát s úgy fejbeütötte, hogy az eszméletlenül összeesett. — A nagy lármára felébredt a gazda 17 éves legényfia is, aki kifutott az istállóba. A legény doronggal támadt a gyilkosra, aki ekkor már a ruháit esomagoalta össze, de a kocsis újra felkapta a vasvillát s azzal a legényt mellbe döfte. A gyilkos a merénylet után megszökött s a esendőség csak másnap találta meg, de ekkor is ellenszegült a esendőségnek, úgy hogy azok fegyvert használtak ellene s csak úgy bírták ártalmatlanná tenni és letartóztatni. Kovácsot és fiát ott találták meg az istállóban. A megszurtt legény akkor halott volt. Apja még élt, de alig pár óra mulva ő is kiszvedett.

* **Elveszett egy feketetarka** vizsla kutya, fejének balrésze fekete, hátsó sódorán fekete folt, nőtény, neve: Zsazsa. A megtaláló 4 korona jutalomban részesül. Czim a kiadóhivatalban.

* **Pénzkölcsönök** ingatlanra, a legkedvezőbb feltételek mellett rövid idő alatt kieszközöl Rácz Béla bank irodája Debreczen, Csapó-utca 12. Tőketörlesztéses kölcsönök. 15—20 évre, zálog-levelekből levonás nincsen. 23 nagy pénzintézzel létesített összeköttetése, reményt nyújt a felvett kölcsön ügyeknek feltétlen elintézéséhez. Kerestetnek föld vevők, több kisebb-nagyobb eladó szántó és szőlőföldekhez.

* **Színházi és báli** legyezők Cresp de Chine Chiffon Mouslin, Liberti gázszalag minden színben legolcsóbban beszerezhetők Bartha Kálmán üzletében.

TÁVIRATOK.

Konfliktus Széll és Apponyi közt.

Budapest, január 19. Lapunk vezérhelyén részletesen megemlékezünk arról a konfliktusról, a mely Széll és Apponyi Albert között beállott. Ennek részleteiről fővárosi tudósítónk éjjel még az alábbiakat jelenti. Széll ma este részt vesz a Rákosi-lakomán, bécsi útját azért halasztja holnapra. A nemzetipártiak azért tartják szükségesnek Széll bécsi útját, mert szerintük Fehérváry nem tájékoztatta alaposan a királyt. A szabadelvűek körében nagy az elkeseredés, hogy a volt nemzetipártiak így sértik a derék Fehérváryt. Sőt Fehérváry hívei azt hiszik, hogy Apponyi csak Fehérváry ellen akart tenni, a mikor a helyzetet kiélezte. — Apponyi egy hírlapíró előtt ki nyilatkoztatta, hogy barátja a Széll-kormánynak és óhajtja annak fennmaradását, de a kérdésről sajtó útján nem akar nyilatkozni, minthogy ez az ujságok útján nem intézhető el. Ezzel szemben a beavatottak azt állítják, hogy az első cikket a B. H.-ban Apponyi gróf sugalmazta.

Budapest, január 19. Éjjei kaptuk azt az értesülést, hogy a képviselőház mai ülésén a leg-

határozottabb formában terjedt el az a hír, hogy Apponyi elnök gróf le fog mondani a képviselőház elnöki állásáról. Apponyi álláspontja homlokegyenest ellenkezik Széll Kálmánéval s az elvi ellentétek köztük ki nem egyenlíthetők. Apponyi gróf nyíltan hirdeti, hogy ha véleménye nem talál meghallgatásra levonja a konzekvenciát és lemond. Széll pedig kijelentette, hogy a katonai javaslatokon változtatni nem enged. Kettőjük között tehát ma kenyértörésre került a dolog. — Apponyi gróf valószínűleg még ma, legkésőbb holnap fogja benyújtani lemondását, ha Széll a ma délelőtti folyamán meg nem tud egyezni.

Fadrusz János diszpolgársága.

Budapest, január 19. Zilah város küldöttsége ma nyújtotta át Fadrusz Jánosnak a rovás irással irt diszpolgári oklevelet. Fadrusz nagyhegyi házában fogadta Zilah küldötteit.

A venezuelai bonyodalom.

Caracas, január 19. A „Panther“ német hadihajó kiakarta erőszakolni a makaihói lagunába való bemenetelt és bombázta a San-Carlos erődöt, a mely azonban a támadást visszaverte és a német hadihajóban tett kárt. A kormány attól tart, hogy ebből bonyodalmak származhatnak.

Caracas, január 19. Szombaton délben a „Panther“ német hadihajó ki akarta erőszakolni a makaihói lagunába való bemenetelt és lövöldözni kezdett a San-Carlos erődre, a mely a csatorna bejáratán uralkodik. Az erőd visszonoztta a lövéseket és egy órai harc után kényszerítette a Panthert, hogy szándékától elálljon. Az erőd parancsnoka azt jelenti, hogy az erődben nem esett kár. A mikor ennek az esetnek Caracasban hire ment, a lakosság tüntetéseket rendezett.

Molnár apát betegsége.

Budapest, január 19. Molnár János apát, országgyűlési képviselő állapotában aggodalmas fordulat állott be. A beteg az elmúlt éjszakát álmatlanul töltötte.

A szász trónörökösnet megszarolták.

Páris, január 19. Egy idevaló lapnál állítólag Giron megbízásából egy ur jelent meg, a ki kiadót keresett azon könyv számára, a melyben a szász trónörökösneté memoirját akarja megírni. Ez az ur mondta el nagy bizalmasan, hogy a trónörökösneté valósággal megszarolták azok, a kik a ballépésről tudtak legelső ízben és hogy ez az állapot idézte elő a tarthatatlan helyzetet.

Rákosi Jenő ünneplése.

Budapest, január 19. Rákosi Jenő, a most kinevezett főrend tiszteletére a maga nemében páratlan bankettet rendeztek ma este az Otthon disztermében a sajtó munkásai. Az asztalfőn Rákosi Jenő üli, balra Széll Kálmán miniszterelnök, jobbra Singer, a nemzetközi hírlapírók szövetségének elnöke foglaltak helyet. Mellettük ültek Apponyi Albert gróf, Csáky Albin, Wlassics Gyula, Láng Lajos, majd a képviselők és hírlapírók színe-java. A hatalmas terem zsufolásig megtelt.

Rákosi Jenő mondotta az első pohárköszöntőt. Gyönyörű beszédben aposztrofálta a legelső magyar embert, a királyt. Kenedy Géza Széll Kálmánt köszöntötte fel. Most viharos jelenet következett. Márkus Miksa Apponyi Albertet köszöntötte fel. Mikor a nevét kiejtette, frenetikus tapsvihár és sokáig tartó éljenzés tört ki. Mikor lecsillapult, újra felhangzott a taps és az éljenzés.

Széll nagy ovációban Rákosi Jenőt ültette, a ki egész életét hazájának és az irodalomnak szentelte. Sturm Albert a külföldi hírlapírókat ültette. Singer Vilmos a nemzetközi hírlapírótestület elnöke Rákosi Jenőt, mint a hazafias magyar újságírók mintaképét köszöntötte, majd Csáky Albin és Wlassics is őt ültette.

Apponyi Albert rendkívüli hatás mellett beszélt. Emlékeztetett a főrendi reform kérdésnél elfoglalt álláspontjára, hogy a főrendeket is választás útján kell creálni. Rákosi kinevezésével eszméjét lényegében megvalósítva látja, mert a választási elv alapján is főrendnek kellene lennie. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Rákosi beszélt, majd Herzeg Ferencz, Vészi József s a fényes bankett éjféli után ért véget.

Kossuth Ferencz beteg.

Budapest, január 19. Kossuth Ferencz a függetlenségi-párt elnöke ismét ágyban fekvő beteg. Nyolcz napig kénytelen szobáját őriznie.

A tél.

Bács, január 19. Vasárnap itt olyan hideg volt, aminő még az idén nem volt. A hőmérő 18 fok Celsiusot mutatott.

Máramaros-Sziget, január 19. Máramarosvármegyében az elmúlt napokban a hóolvadás és esőzés nagy károkat okozott. E hó 12-én elsodorta a lipesei nagy hid közepét, harmadnapra pedig Bustyaházánál a Talabor-hidnál annyira megáradt a víz, hogy megkerülvén a 210 méter hosszúságú hidat, az uttestet kora reggel hosszú vonalon áttörte. A közlekedés egész napon át fennakadt és csak nagy munkaerővel állították helyre az átszakadt uttestet.

Öngyilkosság idegenben.

Fiume, január 19. Szalai Bertalan 26 éves kolozsvári születésű gépgyári hivatalnok egy susaki szállóban, a hol két napig tartózkodott, föbe lőtte magát és meghalt. Öngyilkosságának oka gyógyíthatlan betegség.

Egy banktisztviselő öngyilkossági kísérlete.

Budapest, január 19. Közök Nándor az országos központi takarékpénztár osztályfőnöke, ma Promontor előtt a Dunába ugrott, de élve kimentették. A takarékpénztár igazgatósága az öngyilkossági kísérlet hírére azonnal rovincsolást rendelt el, hogy megállapítsa, nem terheli-e Közök Nándort sikkasztás büne.

A szász udvari romantika.

Genf, január 19. Lujza trónörökösne regényének ismét fordulata van. A trónörökösne Gironnal együtt elhagyta Genfét. Az elutazásukat csak az utolsó pillanatban tudták meg. A trónörökösne gyalog ment Gironnal a pályaudvarra. Bérelt szakaszba ültek, a melynek ablakát lefüggönyözték. Genfből Mentoneba utaztak, a hol Andre Girard és feleségeként szálltak meg. Közvetlen szomszédságukban Krüger lakik. A szerelmes pár a nap jó részét a tengerparton tölti sétálással. Ugy hírlik, a herzegasszony itt várja be lebetegedését. A trónörökösne válási ügye különben rendben van. Lemondott rangjáról s a válasz után nőül megy Gironhoz, a ki a Gil-Blas munkatársa lesz.

Agyonlőtt rabszökevény.

Darmstadt, január 19. A törvényszéki fogdából tegnapelőtt este egy vizsgálati fogoly, Hälbe Károly 26 éves zsebtolvaj, megakart szökni oly módon, hogy a padlásról, a hova felrendelték több társával együtt valami munka elvégzésére, leereszkedett egy kötél segítségével a földszinre. Az őr azonban észrevette és mivel rákiáltással mit sem ért el, rálőtt. A lövés halálos volt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 19. Készárüzlet egyelőre változatlan. Határidő csökkenő. Jegyztetett: buza ápril 7.71—73, rozs ápr. 6.68—69, zab ápr. 6.18—19, tengeri májusra 5.79—80.

TÖRVÉNYKEZÉS.**§ Utazás a paragrafus körül.**

(Fővárosi tudósítónktól.) Fölötte fontos közjogi kérdésben döntött a kir. Curia. Egy válopörből indult ki a dolog s ügyvédi furlanggal törvényesen kimondták egy magyar asszonyra, hogy ő nem magyar, hanem horvát s mint ilyen, a horvát törvények alapján nem illeti a férje vagyonának fele, amelyet közszerzeményként biztosít számára a magyar magánjog. Egy Petrovics nevű vagyonos ur mintegy 30 esztendővel ezelőtt költözött Eszékről a fővárosba s itt telepedett meg. Huszonöt év előtt megnősült, feleségül egy régi magyar családból való leányt vett. Férj és feleség most válni készülnek s a vagyon miatt — nagy háromemeletes ház a fővárosban — támadt köztük adáz birósági harc. A férj ügyvédje kifogást emelt az illetékesség ellen,

azt állítván, hogy a férj nem magyar hanem horvát alattvaló, lévén ő eszéki származású s bár három évtized óta Budapesten lakik, horvátországi illetékességét nem veszítette el. Van ugyanis az illetékességről szóló törvényben egy pont, a mely azt mondja, hogyha valaki a régi illetékességi helyéről el is származott, de ott még adót fizet, illetőségét nem veszti el. Ennek a Petrovics nevű urnak Eszéken valami házrésze van, a melyet anyja kezel. A ház után természetesen Petrovics is fizeti a maga adórészt s az igaz törvény szerint csakugyan eszéki illetőségének tekinthető. Így ítelt a felesége igényperében a kir. törvényszék és a tábla is. És ez ítélet igen súlyosan érintette a váló asszonyt, mert a horvát törvények nem ismerik el a közös vagyonszerzés fogalmát s a mi a férjé azt nem itéli az asszonyénak is. A táblai ítélet után Polónyi Géza ügyvéd a váló asszony képviselője, a Curiahoz felebbezett s becsatolva a budapesti fővárosi tanács végzését, mely Petrovicsot idevaló illetőségének jelentette ki, a Curia döntését kérte ki a bonyolult ügyben. A Curia fölülemelkedett a két elsőfoku bíróság paragrafus-elméletén és az asszony javára döntött. Ez a döntvény fölötte fontos jogesetet világít meg: magyar leányainkat az a veszély fenyegeti, hogy ha nem eléggé körültekintők, kellemetlen jogi differenciákba keveredhetnek.

HIREK.**Éjjeli posta.****Felgyújtotta önmagát.**

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, január 19.

Borzalmas módon vetett véget életének tegnap délben egy öreg, vak uri ember, a ki kétségbeesett a fölött, hogy hirtelen elvesztette látóképességét.

Az életunt Schumitzky Ferencz 54 éves nyugalmazott vasuti hivatalnok, a ki szerény penziójából élt nővérénél.

Schumitzkynek egyedüli élvezete az olvasás volt. Naphosszat otthon maradt és olvasott.

Elképzelhető, hogy micsoda rettentés hatása volt annak rája nézve, a mikor szívszélhüledést kapott, a mi napról-napra rosszabbodott.

A szemevilágáért aggódó ember súlyos operációnak vette alá magát, a mi azonban nem használt semmit sem.

A látóképessége folyton gyengült és a szerencsétlen ember egy szép napon arra ébredt fel, hogy sötétség van körülötte.

Hiába szaladt orvosokhoz, hirneves tanárokhoz, ezek még csak vigasztalni sem tudták.

Schumitzky a miatt tognap reggel borzasztó tette határozta el magát. Leöntötte ruháját petroleummal és meggyújtotta azt.

Mire a házbéliek segítségére jöttek, már ugy összeégett, hogy meghalt.

Hátrahagyott levelében azt írja, hogy megvakulása okozta halálát.

× **A szász trónörökösne.** (Éjjeli express tudósítás. Giron mielőtt a trónörökösnevel Montenóba utazott, egy brüsszeli lap tudósítójával folytatott be-

szelgetést. A többek között azt mondotta, hogy tervbe van véve, hogy a válás kimondása után polgárilag meg fog esküdni a trónörökösével. De ezt megelőzőleg még egyszer fel fogja szólítani a trónörökösöt, hogy jól gondolja meg ezt a lépését és hozza meg szabadon elhatározását. Giron azt is mondotta, hogy a válás kimondása után egy párisi lapban (valószínűleg a Gil Blas-ban, mely őt szerződtette) részletesen le fogja írni a trónörökösnek afférját és szokását. — Drezdából jelentik, hogy a főbb kérdéseket a trónörökösével rendezték. A még elintézetlen kérdésekre nézve Körner ügyvéd írásbelileg tárgyal Lachenolal, a trónörökösnek ügyvédjével. Zehme lipcei ügyvéd, aki a válóperben a trónörökösnek fogja képviselni, megígérte a trónörökösnek, hogy ki fogja eszközölni a szász udvarnál, hogy a születendő gyermek nála hagyassék. Viszont a szász udvar kijelentette, hogy ha a hercegnő Gironhoz megy nőül, úgy soha sem láthatja gyermekeit. Szóval: a gyermekek miatt nagy harez lesz a szülők között. Wölling Lipótról és Adamovics Vilmárról az utóbbi napokban alig érkezik valami hír. Csendes visszavonultságban élnek Montreuxban. Annyi kiszivárgott, hogy a bécsi udvarral tárgyalások folynak az iránt, hogy Wölling megfelelő apanázst kapjon. A tárgyalások kedvező eredménnyel bíznak.

× **Nagy betörés.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből távirják: Ma éjjel nagy betörés történt a városban. Eddig még ki nem puhatólt tettesek betörték Swoboda és Vukties irodafelszerelési üzletébe és onnan 24,000 korona készpénzt és 5000 korona értékű bélyeget loptak el. A betörők semmi nyomot nem hagytak maguk után.

× **Letartóztatott hivatalnok.** (Éjjeli express tudósítás.) A rendőrség letartóztatta Baróti Ferenczet, a vakokat gyámolító országos egyesület hivatalnokát, a ki az egyesület perselyeit kifosztotta és így mintegy 500 koronát tulajdonított el. Baróti a múlt év december elején lépett ki az egyesület szolgálatából s azóta a perselyekből kilopott pénzen tartotta fenn magát. A rossz utra tévedt fiatal embert átadták a bíróságnak.

A Józsefstadti kőkoporsó

Rablánczon a hazáért.

— Irtá: FARKAS EMÓD. —

— Folytatás. —

Kiesi és czingár, arca beesett és viaszszárga, félszemére vak, a másikra kancsal. Válla erősen meggömbült a 65 esztendő súlyától. Bajuszát néhány szál fehér sörté képezte, szakállá ritkás s közte, mint a rostalyukak, oly sűrűen mutatkoztak a ragyafoltok.

Hát még mikor megszólalt. Egy aranygalléros paraszt határtalan gőgje és elbizakodottsága ágaskodott benne. Ész, műveltség annyi se szorult belé, mint egy közönséges káplárba. De annál nagyobb sunyiság és alattomoság bandzsallított ki a félszeméből.

— No, hát hol vannak azok a híres forradalmárok? — nyávogta a küszöbön, a mint lábával berugta az ajtót.

Aztán közelebb esozogott, nagy fekete pápaszemével megnyergelte az orrát és szuszogni próbált, mint a fuvó vadkan, hanem lehelle büzös volt, mint a görény szele.

Mert a vitéz ezredes ur, a ki oly sok hősi futás után folyton harezí babérokra szomjazott, ezzel sehohse ékesíthette oly könnyen homlokát, mint a csapszékben.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

D. M. „Eliz“. Ez a tárcza nem egyéb az ön szerelmi vallomásánál. Eliz ki asszony, bizonyára jobb néven veszi, ha a leidezeket neki lesz szives elmondani. Ha ugyan ő is meg nem neheztel érte, mint ahogy megneheztelne a nagyközönség, ha nyomtatásban olvasná.

R. I. Trencsén. Mind megkaptuk. Köszönő. Mihamarabb közölni fogjuk.

Szinlap.

Ma kedden, 1903. évi január hó 20-án:

Képzelt beteg.

Bobózatot vigjáték 3 felvonásban.

Végül:

Argan orvosá avatása.

Bobókás nagy jelenet énekkel.

Holnap szerdán, január hó 21-én, bérlet

96-ik szám „C“

A DOKTOR UR.

Bobózat 3 felvonásban.

Pokrócok

Lovak részére!

Szobapadlóra!

Léghuzam ellen!

Íróasztal elé!

Flanell-takarók!

Plüs- uti-takarók!

Kocsi-takarók!

Plaidek!

Erdélyi hosszú szőrű

cserge-pokrócok!

nagy választékban kaphatók:

Bosznay J. és Társa

uj szőnyegházában,

Debreczen, Kossuth u. II. Zádor-ház

Legegészségesebb viselet.

Fűzők pótlója Platinum Anti Corset.

Egyedül kapható:

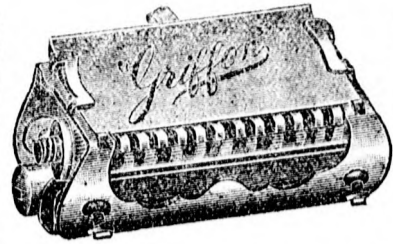
Bartha Kálmán áruházában

Debreczen, Városház épület.

Minden alaknak előnyös.

Az összes pálcák elhívólihatók s a fűző mosható.

Teljes ényelem. elegáns testalkat mellett.

GRIFFON a legjobb és legolcsóbb valódi amerikai önborotváló készülék. Könnyelmes kezelés, könnyű, kellemes és biztos borotválás.

a legújabb automatikus lehuzószij minden más önborotváló készülékhez is alkalmas

Kapható eredeti gyári árak mellett

MÁRTON GYULA cégnél
DEBRECZEN.

Külföldi

ASZTALI BOROK érkeztek

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe.

Szabó Gyula úr termése.

Érmelléki asztali vegyes 1 liter 35 kr.

Érmelléki rizling 1 liter 40 kr.

Leszállított árak!

Ajánljuk mindennemű Rimburgi, Hollandi kreás és czerna fonal váznainkat, valamint a világhírű Schroll-gyártmányu

első rendű chiffonokat,

csikos jegyű havasi váznakat, szepeségi damast asztalneműeket, ágyhuzatokra való kanavászokat, zephireket és mindennemű

menyasszonyi kelegyek

összeállítását elvállaljuk a legjutányosabb határozott árak mellett, továbbá farsangi alkalmi ruhákra való fehér himzett és színes francia batizt ujdonságokat.

Tisztelettel

Jánossy József és Társa

Főtér, a nagy tőz de mellett.

Weiszmandel József

első debreczeni

kóser szalámi,

füstölt hus, csemege és virsli

készítményei kapható

Debreczen, Piacz-utca 19-ik szám

(Ranunkel ház.)

Ezuton értesíti a n. é. közönséget, hogy mindennap friss készítményű virsli és szalvaládét hoz forgalomba

Piacz-utca 19-ik számu

üzletében. A tisztaságra különösen gond fordítatik. Az árak az orthodox főrabbi szigorú felügyelete alatt készülnek.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdettik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

„Mirtuszkának“ levél ment.

„Giteuzinak“ levél van a kívánt helyen.

Köntöskert II. járás 75. szám alatt egy szoba, konyha azonnal kiadó.

Házfelügyelőnek ajánlkozik tisztességes gyermektelen házaspár, a nő gazdasági munkákban is segédkezhetik. Borz-utca 13.

Visszamaradt zálogjegyek aranyóra, lánc, kerékpár stb. kapható Rácz Béla bankirodájában Debreczen Csapó-utca 12.

Bánkon 15 hold föld eladó, tanyaépülettel. Értekezhetni Dobozi-utca 5. szám.

Megvetelre keresek egy jó karban levő íróasztalt. Czim a kiadóhivatalban.

Biztosítási irodába kerestetik gyakornok-kisasszony, néhány havi próbaidő elteltével megfelelő kezdő fizetéssel. Rövid írásbeli ajánlatok „Kis-tartás“ jelleggel a lap kiadóhivatalába intézendők.

Egy 20 év óta önálló szabómester, mint szabász, egy nagyobb üzletben alkalmazást esetleg megbízást óhajt nyerni. Mérvőzik a biztonsági módszerrel. M. F. Varga-utca 17.

„Kis hamisnak“ levele van.

Fehér selyem menyasszonyi ruha eladó Teleki-utca 17. sz. 4. ajtó.

Czimbalom pedálos, egészen új eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Butorozott utcai szoba előszobával azonnal kiadó Burgondia-Domb-utca 2.

Újság elárúsítók fölvetetnek.

IV. gimnáziumot végzett fiatal ember irodai munkákra ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Kárpitos munkákat, ülő butorokat, szalon és ebédlő garnitúrákat, javításokat, madráczok készítését legelőszöbben elvállalom. Székely Sámuel kárpitos, Szent Anna-utca 14.

József kir. herceg-utca 62. sz. alatt öt szobás utcai lakás kiadó, több lakó nincs.

Vaskereskedésbe tanuló (Nánássy Lajos vaskereskedésbe) felvétetik.

Tanonez felvétetik özv. Báthory Imréné könyvkötészetében Darabos-utca 55.

30 krajczár egy liter kitűnő minőségű 6 bor Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklósu-utca sarok.

Villanyos házi csengők és telefonok javítás és új berendezés szakszőrően készít 16! és másfél évi jótállás mellett, tehát a rendben tartás ingyen. Willamos műszerek és felszerelések raktára Földvási L. debreczeni első Mechanikai és Elektrotechnikai gépgyári műhely és vállalat Kossuth-utca 1. sz.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, sejmek, téli kendők és velenek a versenyben letező legelőszöbben árakban. Maradékok főáron.

Pemetefü cukor (Borsy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy cukrázdájában és József és Jóna utca üzletében.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz. Legfinomabb fűmel 3 csillagos petró- 14 kr. 2 leum literje 12 kr. csillagos.

Zongora tanítót (térfit) keresek gyermekekhez. Értekezhetni: Péterfia-utca 65 szám alatt.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 kr-ért, glase-keztyük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

MINÁRIK JÓZSEF

polgári- és katonai ruhaszabó Debreczen, Egyház-tér 14-ik szám

(Collegium mellett.)

Elvállalom mindenféle polgári és katonai ruha elkészítését

...tisztí felszerelések...

gyári áron számítva, pontosan készülnek. Mindennemű polgári ruhák

...átalakítását.....

Áthelyeztet tisztuak ruháinak

átalakítását pontosan és jutányosan eszközölöm.....

Tisztítások és javítások

a lehető legrövidebb idő alatt elkészülnek. — Szives pártfogást kérek

..... tisztelettel

....Minárik József....

Építésszek és építetők

figyelmébe!

Van szerencsém a tekintetes építész és építésmesterek, valamint a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni és értesíteni, hogy 10 év óta fenálló, hét év óta pedig gőzerőre rendezett asztalos műhelyemet újabb, nagyobb munkaerőt bíró gépekkel pótoltam, mely által azon helyzetben vagyok, hogy nagyobb építkezéseknél szükséges munkálatokat is elfogadhatok, elvállalom ezenkívül portál építéseket, bolti-, kávéházi berendezéseket, a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

KALÁSZY KALMÁN asztalosmester.

Kassa-utca 6 ik szám.

69

1903 g.

Eladó ákáczfák.

A debreczeni ref. egyház tulajdonát képező ingyen iskoláztatási alaphoz tartozó Csonka dűlőbe, Ménes András-féle tanyája mellett eső, Molnár István által haszonbérlet tanyaföld területnek mesgye vonalain mintegy 800 darab 16 éves élő

ákácza

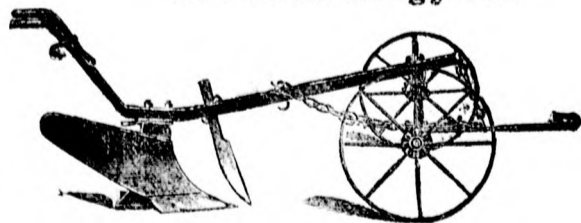
részletenkint árveréseni eladása elrendeltetvén, az árverés folyó hó 22-én d. e. 10 órakor fog megtartatni, az árverés a füzes-abonyi vasuti űrháznál veszi kezdetét.

Debreczen, 1903. január 17.

Otrokocsi Végh János, debreczeni ref. egyház gazdasági gondnoka.

BACHER RUDOLF,

kir. szab. ekegyára.

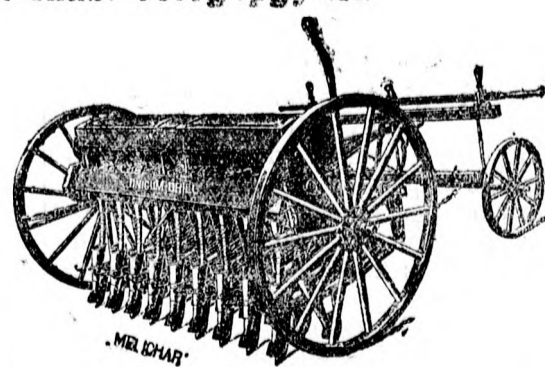
Ajánlja:

Elpusztíthatatlan pánczélkormányu, tégelyaczel fejű EKÉIT, hirneves UNICUM-DRILL sorvető gépeit, valamint minden egyéb gazdasági eszközeit.

Kedvező fizetési feltételek!

MELICHAR FERENCZ,

kir. szab. vetőgépgyára.

Bizományi gépraktára:

...DEBRECZEN...

Piacz utca 26. szám a nagytőzsde épület.

Előzékeny kiszolgálás!

Képviselő: RAHMER SÁNDOR.